

B&W Adviesnota

Onderwerp	Evaluatie programma Schoon door de Poort
Zaaknummer	(Corsa)
B&W datum	4 februari 2025
Naam steller	Medewerker team Maatschappelijke Ontwikkeling
Teammanager	Teammanager team Maatschappelijke Ontwikkeling
Portefeuillehouder	Daan Janssen

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Daan Janssen op 27 januari 2025

Openbaarheid

Ja, na het informeren betrokkenen

Bevoegd orgaan

B en W

Ter bespreking aanbieden aan Commissie Leven

Advies

1. Kennis te nemen van het rapport Evaluatie programma Schoon door de Poort.
2. Het rapport Evaluatie programma Schoon door de Poort ter bespreking aan te bieden aan de commissie Leven voor de commissievergadering van 27 februari 2025.

Inleiding

Tijdens de raadsvergadering van 5 juli 2023 is de motie Toekomstperspectief Schoon door de Poort ingediend en aangenomen door de raad.

Probleemdefinitie/aanleiding

De raad heeft in 2016 het programma Schoon door de Poort vastgesteld. Meerdere initiatieven zijn binnen dit programma gerealiseerd waarmee de kwaliteit van deze gemeenschapsaccommodaties sterk verbeterd is. De kosten zijn in de loop der jaren toegenomen. De raad vraagt zich af of de destijds door haar vastgestelde uitgangspunten en criteria nog passend zijn. Ze geeft aan dat het goed is om de resultaten van het programma Schoon door de Poort te evalueren.

Resultaat

De evaluatie van het programma is uitgewerkt in een rapport. De gebruikte "historische" bronnen zijn opgenomen als naslagwerk.

Beoogd resultaat

Het streven naar vitale gemeenschappen waar inwoners zelf initiatieven nemen en de samenwerking zoeken met de gemeente. Binnen realistische financiële kaders worden dorpen en wijken zelf verantwoordelijk gemaakt voor beheer en onderhoud van gemeenschapsaccommodaties (Schoon door de Poort).

Argumenten

1.1. De evaluatie geeft een goed beeld van de resultaten van het programma.

In het rapport Evaluatie programma Schoon door de Poort is rekening gehouden met de uitgangspunten en criteria in relatie tot toekomstige ontwikkelingen, de resultaten (gebouwen en financieel) en de binnen het programma nog te verwachten projecten.

1.2. De evaluatie trekt conclusies en laat denkrichtingen zien die mogelijk zijn.

Op basis van de vragenlijst en de gesprekken kunnen conclusies worden getrokken over het algemeen uitgangspunt, resultaten en het verschil tussen dorpshuizen en wijkgebouwen. Deze worden besproken in de commissie Leven. Op basis van deze input wordt een vervolprogramma opgesteld dat wordt aangeboden aan de raad.

2.1. Aan de raad is toegezegd de evaluatie te bespreken.

Tijdens de behandeling van de begroting in de gemeenteraad op 5 november 2024 heeft de wethouder toegezegd de evaluatie van Schoon door de Poort ter bespreking aan te bieden aan de commissie Leven.

Kanttekeningen of risico's

2.1. Het eventuele vervolprogramma wordt in het najaar van 2025 geagendeerd in de raad.

Op dit moment is de evaluatie van het programma Schoon door de Poort afgerond. Op basis van de input van de commissie Leven wordt een eventueel vervolprogramma opgesteld. Dat programma wordt samen met de besturen van de gemeenschapsaccommodaties opgepakt.

Communicatie

De besturen van de gemeenschapsaccommodaties worden op de hoogte gesteld van de evaluatie.

Financiële gevolgen

N.v.t.

Vervolgtraject besluitvorming

De evaluatie van het programma Schoon door de Poort is afgerond. Op basis van de input van de commissie Leven wordt een vervolprogramma opgesteld dat in het najaar 2025 wordt aangeboden aan de raad.

Evaluatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Rapport evaluatie programma Schoon door de Poort
2. Bijlage; vragenlijst programma Schoon door de Poort
3. Oplegnotitie ter bespreking commissie Leven op 27 februari 2025

Naslagwerk

- [Raadsbesluit](#) van [uitgangspuntennotitie](#) 'Gemeenschapshuis en wijkcentrum pijler van levendige dorpen en wijken - van gemeenschapshuis naar huis van de gemeenschap' van november 2013, blz. 11 t/m 22.
- [Raadsbesluit](#) 'Financieringsvoorstel gemeenschapsaccommodaties' van 5 april 2016;
- [Raadsbesluit](#) 'Beoordeling projectplannen gemeenschapsaccommodaties' van 1 november 2016;
- [Raadsbesluit](#) 'Termijnverlenging Schoon door de Poort' van 28 september 2021;
- [Motie](#) 'Toekomstperspectief Schoon door de Poort' van 5 juli 2023.

Rapport Evaluatie programma Schoon door de Poort (2016 t/m 2023)

Januari 2025

Inleiding

Dit rapport omvat de evaluatie van het programma Schoon door de Poort in het kader van de uitvoering van de motie Toekomstperspectief Schoon door de Poort. Het is een evaluatie van het programma waarbij wordt ingegaan op de uitgangspunten, criteria, resultaten en financiën. De vragenlijst is samengesteld in samenwerking met twee vertegenwoordigers vanuit de dorpshuizen en drie vertegenwoordigers vanuit de wijkcentra. Deze evaluatie is een gezamenlijk resultaat en vastgelegd in dit rapport. Naar aanleiding van deze evaluatie wordt een voorstel opgesteld op welke manier een vervolg gegeven wordt aan het programma Schoon door de Poort.

Motie Toekomstperspectief Schoon door de Poort

Context

Tijdens de raadsvergadering van 5 juli 2023 is de motie Toekomstperspectief Schoon door de Poort ingediend en aangenomen door de raad.

Probleemdefinitie/aanleiding

De raad heeft in 2016 het programma Schoon door de Poort vastgesteld. Meerdere initiatieven zijn binnen dit programma gerealiseerd waarmee de kwaliteit van deze gemeenschapsaccommodaties sterk verbeterd is. De kosten zijn in de loop der jaren toegenomen. De raad vraagt zich af of de destijds door haar vastgestelde uitgangspunten en criteria nog passend zijn. Ze geeft aan dat het goed is om de resultaten (zowel qua gebouwen als financieel) van het programma Schoon door de Poort te evalueren. In vervolg op deze evaluatie zal een voorstel worden voorgelegd aan de raad waarin richting wordt gegeven aan een vervolgprogramma op Schoon door de Poort.

Resultaat

- Rapport met de evaluatie van het programma Schoon door de Poort waarbij rekening wordt gehouden met:
 - de uitgangspunten en criteria;
 - de resultaten (gebouwen en financieel);
 - de binnen dit programma nog te verwachten projecten.
- Een voorstel in vervolg op deze evaluatie waarin richting wordt gegeven aan een vervolgprogramma op Schoon door de Poort.

Evaluatie Programma Schoon door de Poort

Proces

Er hebben voor de zomervakantie 2024 twee gesprekken plaatsgevonden met een werkgroep bestaande uit twee vertegenwoordigers vanuit de dorpshuizen en twee vanuit de wijkgebouwen. Deze gesprekken hebben geleid tot een definitieve vragenlijst (zie bijlage). Ook zijn diverse resultaten van het programma Schoon door de Poort doorgesproken.

Met deze werkgroep werd afgesproken de vragenlijst na de zomervakantie te versturen (waarvan besturen op de hoogte waren gesteld). In augustus 2024 is de vragenlijst uitgegaan naar de besturen. In de eerste week van september hebben ronde-tafel-gesprekken plaatsgevonden waarbij de eerste resultaten werden gepresenteerd en verdiepende vragen zijn gesteld.

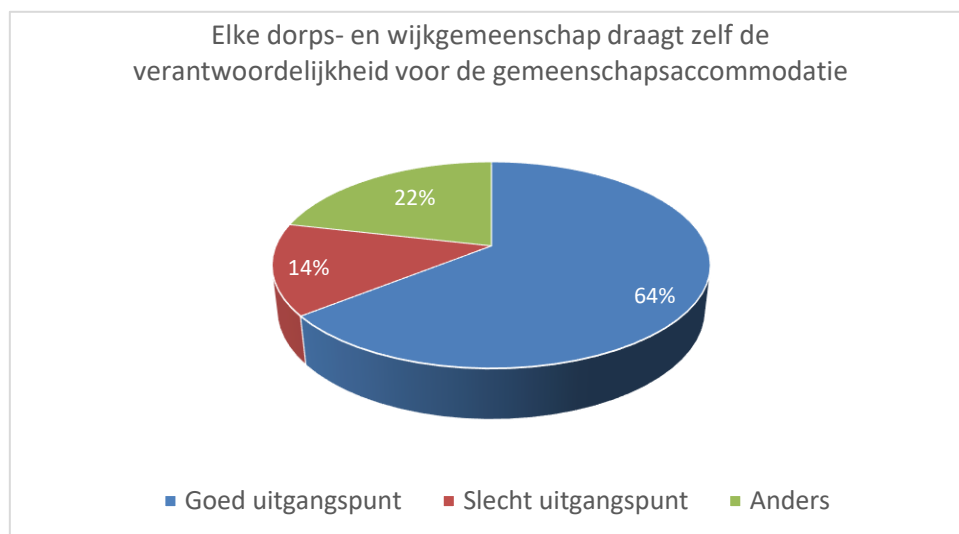
Response

In totaal hebben de besturen van vier wijkgebouwen (van de vijf) en tien dorpshuizen (van de twaalf) de vragenlijst ingevuld. Dit is een response van 82% van de besturen van de gemeenschapsaccommodaties.

Aan de ronde-tafel-gesprekken namen vijf bestuursleden vanuit de wijken deel (drie wijkgebouwen) en zeven bestuursleden vanuit de dorpen (vijf dorpshuizen).

Uitgangspunten en criteria Schoon door de Poort

Op 28 januari 2014 stemde de [gemeenteraad](#) in met het algemene uitgangspunt '*dat elke dorps- en wijkgemeenschap zelf de verantwoordelijkheid draagt voor de gemeenschapsaccommodatie*'.

Negen besturen van de accommodaties (64%) vinden het uitgangspunt dat '*Elke dorps- en wijkgemeenschap zelf de verantwoordelijkheid draagt voor de gemeenschapsaccommodatie*' een goed uitgangspunt. Twee besturen (allen wijkgebouwen) geven aan dit een slecht uitgangspunt te vinden. Drie besturen hebben anders aangegeven (o.a. op zich goed uitgangspunt; er wordt wel veel gevraagd van vrijwilligers m.b.t. kennis, tijd en financiële verantwoordelijkheid).

Uit de vragenlijst bleek, en tijdens de gesprekken werd bevestigd, dat de functie/taak van een gemeenschapsaccommodatie is; het faciliteren (van het bevorderen) van ontmoeting/leefbaarheid door middel van sociaal-maatschappelijke en (sociaal-)culturele activiteiten. De besturen van de wijkgebouwen gaven in het gesprek aan dat deze functie niet in verhouding staat tot de financiële uitdaging waarvoor ze staan.

Het algemene uitgangspunt van Schoon door de Poort had de volgende consequenties:

- Geen draagvlak, geen accommodatie.
- De gemeente draagt vanaf 2018 niet (meer) bij in de exploitatie van de accommodaties;
- ruimte bieden voor een duurzame exploitatie.
- Opstellen ondernemingsplannen.
- Indienen projectplan; tot 1 januari 2018 konden gemeenschapsaccommodaties een plan indienen bij de gemeente.
- Gemeentelijke bijdrage; de maximale gemeentelijke financiële bijdrage aan noodzakelijke investeringen ten behoeve van de gemeenschapsfunctie bedraagt maximaal 2/3 deel van de investering.

De besturen van de wijken zijn het er niet mee eens dat de gemeente niet bijdraagt aan de exploitatie van de accommodatie. Zij vinden de functie/taak van een gemeenschapshuis niet in verhouding staan tot de financiële uitdaging. Met de andere consequenties is een meerderheid van de besturen het eens.

Constateringen

- Het merendeel van de besturen kan zich vinden in het algemene uitgangspunt dat elke dorps- en wijkgemeenschap zelf de verantwoordelijkheid draagt voor de gemeenschapsaccommodatie.
- De besturen van de wijken zijn het niet eens met het criterium dat de gemeente niet bijdraagt aan de exploitatie van de accommodatie omdat de functie/taak niet in verhouding staat tot de financiële uitdaging.

Criteria beoordeling projectplannen Schoon door de Poort

Om de projectplannen te beoordelen werden in juni 2016 de [criteria en een wegingssystematiek](#) vastgesteld.

Criterium Projectplan	Score criterium < € 75.000,-	Score criterium € 75.000 - € 400.000	Score criterium > € 400.000
Draagvlak en gemeenschapontwikkeling	7	8	9
Demografie bevolkingssamenstelling en -omvang)	5	6	7
Duurzaamheid (3P's)	6	7	8
Zelfwerkzaamheid	7	8	9
Multifunctionaliteit en samenwerking	4	6	8
Toegankelijkheid/ bereikbaarheid (fysiek en financieel)	5	6	7
Commerciële mogelijkheden	4	5	6
Rentabiliteit (draagt de investering bij aan meerjarige, positieve exploitatie?)	7	8	9
MINIMALE TOTAALSCORE	45	54	63
MAXIMAAL TE BEHALEN SCORE	80	80	80

Als wordt gekeken naar de beoordelingscriteria vindt het merendeel van de besturen de criteria allemaal (zeer) belangrijk. Daarnaast heeft elk criterium een cijfer (score). Als hiernaar wordt gekeken vinden de besturen de cijfers in relatie tot het criterium passend. Er vond discussie plaats over de hoogte van het bedrag dat aan een kolom van scores werd gekoppeld.

Constateringen

- Een ruime meerderheid van de besturen vindt de beoordelingscriteria allen (zeer) belangrijk.
- Een meerderheid van de besturen vindt de score in relatie tot het criterium passend.
- Er was discussie over de bedragen die gekoppeld zijn aan de score bij de criteria.

Denkrichting

- a) De hoogte van het bedrag dat aan een kolom van scores is gekoppeld, meenemen in het onderzoek naar vervolprogramma Schoon door de Poort.

Resultaten Schoon door de Poort (gebouwen en financieel)

Wonen Limburg heeft twee gemeenschapsaccommodaties gebouwd en hierdoor kunnen deze niet deelnemen aan het programma Schoon door de Poort. Het gaat om de wijkgebouwen MFC 't Schöpke (Veltum) en MFC Brukske (Brukske). Ook de gemeenschapsaccommodatie in de gemeente Holthees-Smakt kon niet hieraan deelnemen en hiervoor is een ander traject ingezet. De raad heeft € 201.553,- beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de gemeenschapsaccommodatie.

Stimuleringsbeleid Zelfsturende Gemeenschappen

Voordat het programma Schoon door de Poort werd vastgesteld zijn in het kader van het stimuleringsbeleid drie gemeenschapsaccommodaties gerealiseerd namelijk De Baank (Leunen), De Kleine Loef (Vredepeel) en De Zaal (Blitterswijk).

Aan dit beleid heeft de gemeente de bijdrage van € 2.240.117,- aan investeringen geleverd. Die bedroegen ongeveer 50% van de totale investeringen. De andere 50% bijdrage vanuit de initiatieven kan worden onverdeeld in 15% eigen bijdrage (zelfwerkzaamheid) en 35% subsidies (provinciale- en rijksregelingen).

Programma Schoon door de Poort

Er zijn op dit moment vier gemeenschapsaccommodaties Schoon door de Poort gegaan. Dit zijn: D'n Oosterham (Oostrum), De Hoefslag (Veulen), De Linde (Oirlo) en D'n Hoek (Merselo). Voor twee gemeenschapsaccommodaties heeft de raad een besluit genomen deze te financieren, namelijk MFC Wanssum (Wanssum) en MFC de Schól (Heide).

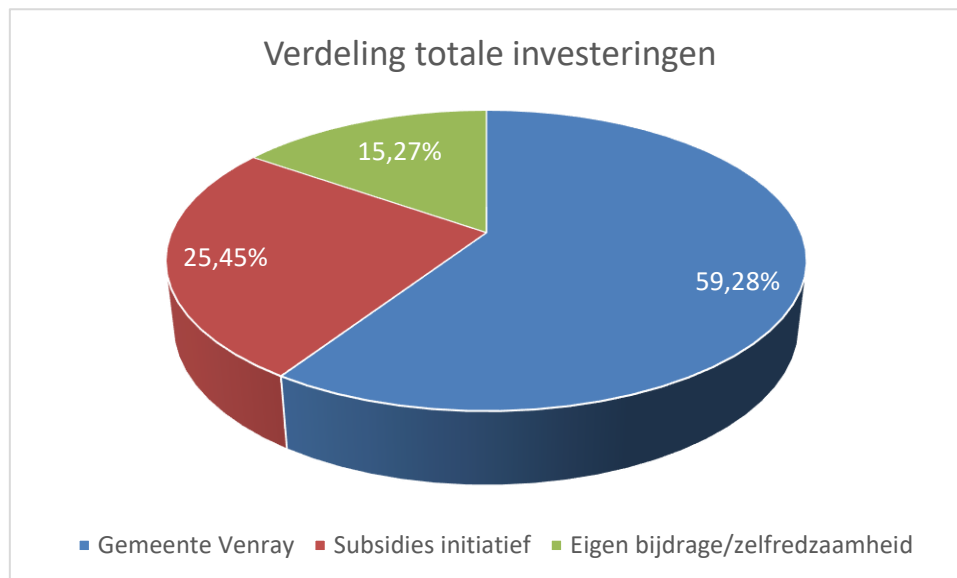
Dit beleid heeft geleid tot een totaal van € 10.881.154,- aan investeringen waarbij de gemeentelijke bijdrage € 7.115.433,- bedroeg (65%). Van deze bijdrage kwam € 1.433.747,- uit het raamkrediet. Dit houdt in dat een extra bedrag is gevraagd van € 5.681.684,-.

De andere 35% bijdrage vanuit de initiatieven kan worden onverdeeld in 16% eigen bijdrage (zelfwerkzaamheid, obligaties) en 19% subsidies (provinciale-, rijksregelingen zoals DuMaVa en BOSA). Het nog resterende raamkrediet is € 1.766.253,-.

Totale investeringen in relatie tot bijdrage gemeente

Als wordt gekeken naar de gemeenschapsaccommodaties vanuit het Stimuleringsbeleid (drie), programma Schoon door de Poort (zes) en Holthees-Smakt zijn in totaal tien gemeenschappen voortaan zelf verantwoordelijk voor de accommodatie (waarbij de gemeenschapsaccommodatie in Holthees-Smakt in eigendom blijft van de gemeente Land van Cuijk).

De totale investering van deze tien accommodaties bedraagt € 16.122.339,- waarvan de gemeente Venray in totaal € 9.557.103,- (59%) heeft bijgedragen. Dit houdt in dat 41% op een andere manier gefinancierd is (subsidies en eigen bijdrage).

Wat is goed aan het programma Schoon door de Poort?

- Toekomstbestendig maken van de gemeenschapsaccommodatie.

Schoon door de Poort heeft de aanzet gegeven om na te denken over doel, functie, exploitatie en toekomstbestendigheid van een gemeenschapsaccommodatie. Het maakt het voor elk dorp/elke wijk mogelijk om de gemeenschapsvoorziening toekomstbestendig te maken. Het zorgt voor lager aantal 'te onderhouden' gebouwen met een sociaalmaatschappelijke functie in een dorp.

- Het stimuleert vitale gemeenschappen.

Het gebeurt vanuit de dorpen en wijken (onderop) en niet vanuit de gemeente (hogerop).

- Maatwerk met eenduidig beleid.

Duidelijk en eenduidig beleid t.a.v. alle gemeenschapsaccommodaties (onder dezelfde condities zelf de verantwoordelijk nemen om een goed gefaciliteerd gemeenschapshuis/MFC op maat – passend bij de eigen situatie, cultuur en gemeenschap - te realiseren).

Wat zou er verbeterd kunnen worden aan programma Schoon door de Poort?

- Financiële verantwoordelijkheid (naar de toekomst toe).

Het duurzaam exploiteren van een gemeenschapsaccommodatie (incl. reserveringen voor de toekomst) wordt gevoeld als een grote financiële verantwoordelijkheid.

- Minder afhankelijk zijn van vrijwilligers/zelfwerkzaamheid

Om te komen tot een voldragen projectplan wordt veel gevraagd van de initiatiefnemers, ook in relatie tot de financiële exploitatie van de gemeenschapsaccommodatie. De gemeenschap is afhankelijk van vrijwilligers die een dergelijk ingewikkeld project kunnen realiseren. Gezien de andere dynamiek in de wijken is de vraag of deze gevraagde inzet überhaupt verwacht kan worden in bepaalde wijken.

- Kortere procedures en tijdpad

De procedure is lang en veeleisend. Sterke afhankelijkheid van vrijwilligers die vaak jarenlang bezig zijn.

- Doelstelling gemeenschapshuizenbeleid haalbaar maken voor iedereen

Niet alle uitgangspunten van het programma Schoon door de Poort zijn in de huidige vorm haalbaar, met name voor de wijkcentra. Programma is niet te kopiëren vanuit de dorpscentra. Een andere problematiek (en ook dynamiek en betrokkenheid) vraagt een andere oplossing.

- Overig

- kijk wat specifiek voor de wijken nodig is om een gebouw te actualiseren en verduurzamen.
- wellicht voldoet een vereenvoudigd projectplan ook, gericht op vervanging/groot onderhoud en (ver)duurzaamheidsmaatregelen.

Verskil dorpshuizen en wijkgebouwen

Gezien de resultaten valt op dat dat alleen dorpshuizen Schoon door de Poort zijn en geen enkel wijkgebouw. Er is gevraagd waarom dit in de dorpen is gerealiseerd en niet in de wijken. Er is gevraagd naar de verschillen.

Redenen dat dorpshuizen Schoon door de Poort zijn gegaan:

- In de dorpen is meer cohesie, verbinding, betrokkenheid, hechtere gemeenschap, sterkere gemeenschapszin, saamhorigheid.
- Groter draagvlak, meer eigenaarschap.
- Sociale netwerk vanuit verenigingen is groot en die maken gebruik van deze accommodatie.
- Vanuit netwerken gewend om samen te werken en voor een resultaat te gaan.
- In een dorp meer verenigingen en daarbij behorende activiteiten/functies die gecombineerd kunnen worden.
- Gedeelde geschiedenis, wortels.

Redenen dat wijkgebouwen niet Schoon door de Poort zijn gegaan:

- Andere samenstelling inwoners; grote diversiteit (moeilijker om groepen van mensen te bereiken en verbinden), toevallige plaats waar de woning staat, minder binding, zijn mogelijk minder vaak in staat tot vrijwilligerswerk.
- Netwerk is minder sterk ontwikkeld, minder kartrekkers.
- Er zijn minder wijk gebonden organisaties die een gemeenschappelijke accommodatie steunen.
- Minder behoefte aan gemeenschapszin, pas op latere leeftijd als de wereld kleiner wordt.
- Er is keuze; kunnen uitwijken naar andere accommodaties en naar het centrumgebied voor wat betreft horeca- en dus ontmoetingsfunctie.

Tijdens de gesprekken is gevraagd wat van deze verschillen werd gevonden. De besturen vanuit de dorpen gaven aan dat maatwerk voor de wijken nodig blijft. De besturen van de wijken gaven aan er in de kern Venray minder maatwerk nodig is, juist meer eenheid (en dus minder concurrentie). Ook werd gesteld dat er in wijken een andere problematiek is (denk aan overlast, omgangsvormen, en armoede) die om een andere oplossing/ander programma vraagt. Deze constatering werd gesteund door de besturen van de dorpen.

Constateringen

- Met beperkte financiële middelen vanuit de gemeente (59% gemiddeld) zijn tien nieuwe gemeenschapsaccommodaties in de dorpen gerealiseerd.
- Geen gemeenschap in de wijk/bestuur van een wijkgebouw heeft deelgenomen aan Schoon door de Poort. Er zijn verschillen tussen dorpen en wijken en die vragen om een andere oplossingsrichting.

Denkrichtingen

- b) Dorpen en wijken zijn verschillend. Maak een onderscheid in een vervolprogramma tussen wijkgebouwen en dorpshuizen.
- c) Voor de wijken wordt onderzocht of aansluiting kan plaatsvinden bij opdracht 'Maatschappelijke visie op accommodaties'. Ga in gesprek met de besturen om te onderzoeken wat passende criteria zijn.

Nog te verwachten projecten

In de Raadsinformatiebrief van 19 december 2023 heeft het college aangegeven dat de werkgroepen Realisatie Accommodatie Plan (RAP) Ysselsteyn en Accommodatieplan Smakterheide gedurende het proces van de uitvoering van deze motie een voldragen projectplan in te dienen. Het plan van de werkgroep RAP is in 2024 voorgelegd aan de beoordelingscommissie. In dit plan wordt een bedrag genoemd dat wordt opgenomen. Resterend zijn nog De Alde Schôl (Geijsteren) en De Wis (Castenray).

Het bestuur van Op 't Nipperke (Smakterheide) heeft op 17 oktober 2024 een ledenvergadering uitgeroepen met het verzoek tot ontbinding van Vereniging Wijkgebouw Op 't Nipperke. Een meerderheid was voor zodat per 1 april 2025 de deuren sluiten. Zoals eerder aangegeven heeft Wonen Limburg twee gemeenschapsaccommodaties gebouwd en hierdoor kunnen de wijkgebouwen MFC 't Schöpke (Veltum) en MFC Brukske (Brukske) niet deelnemen aan het programma Schoon door de Poort. Dat houdt in dat de twee wijkgebouwen Den Hoender (Noord-West) en 't Stekske (Landweert) nog hiervoor in aanmerking kunnen komen.

In totaal gaat het om vijf gemeenschapsaccommodaties waarvan er één al een plan heeft ingediend. Deze accommodaties is gevraagd een inschatting te maken van de investering volgens het programma Schoon door de Poort. Op basis van het ingediende projectplan bedraagt die € 3.650.616,-. Het nog resterende raamkrediet is € 1.766.253,- en dit zou kunnen inhouden dat er een extra bedrag nodig is van € 1.884.363,-.

Constatering

- Van de vijf initiatieven heeft de werkgroep Realisatie Accommodatie Plan (RAP) op basis van een projectplan een bijdrage genoemd. De andere vier initiatieven hebben geen projectplan opgesteld waardoor het niet mogelijk is een financiële inschatting te maken.

Denkrichting

- d) Gezien het aantal plannen die nog eventueel ingediend kunnen worden, wordt het nog resterende raamkrediet van € 1.766.253,- behouden.

Overige

Financiële situatie van de stichtingen

Er zijn elf stichtingen waarbij de financiële situatie voldoende tot goed is. Van de drie stichtingen die aangeven dat de financiële situatie onvoldoende tot slecht is, is er één stichting, vanuit het Stimuleringsbeleid Zelfsturende Gemeenschappen, die aangegeven heeft dat de financiële situatie onvoldoende is. De stichtingen die Schoon door de Poort zijn of de raad het besluit heeft genomen deze te financieren behoren tot de elf waarvan de financiële situatie voldoende tot goed is.

Constatering

- De besturen van de gemeenschapsaccommodaties voelen zich verantwoordelijk voor de exploitatie en het beheer. Het programma Schoon door de Poort richt zich op een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenschap voor deze exploitatie en dit beheer.

Procesbegeleiding

Bij alle dorpshuizen die Schoon door de Poort zijn gegaan is bij allen het proces van het programma goed verlopen. Ook de procesbegeleiding vanuit de gemeente werd bij allen als goed ervaren.

Opdracht 'opstellen visie op duurzame samenwerking met gemeenschapsaccommodaties'

De opdracht om een *Ontwikkelbudget voor vitale en zelfsturende gemeenschappen* in te stellen komt uit het collegeprogramma 2018-2022. Deze opdracht is later gekoppeld aan deze evaluatie. Door corona, (en hierdoor) een andere prioritering en een personele wisseling is hieraan geen invulling gegeven. In het collegeprogramma 2022-2026 is deze opdracht geïntegreerd in de opdracht *Opstellen visie op duurzame samenwerking met gemeenschapsaccommodaties*. Binnen deze opdracht zal worden gekeken naar het instellen van een ontwikkelbudget voor vitale en zelfsturende gemeenschappen.

Aan de besturen is gevraagd wat ze verwachten van de gemeente m.b.t. tot samenwerking en communicatie. Hieruit kwamen de volgende antwoorden:

- Regelmatig met elkaar in gesprek

De samenwerking verloopt prima. Er is behoefte om regelmatig een korte update te geven over de stand van zaken. Het is goed om in gesprek te blijven met elkaar om te weten wat er leeft.

- Vakkundige vertegenwoordiging vanuit de gemeente

De gemeentelijke procesbegeleiding is van groot belang. Een procesbegeleider die de weg kent is niet weg te denken.

- Houdt vinger aan pols

Monitoring door de gemeente is van belang. De gemeente kan m.b.t. de exploitatie een vinger aan de pols houden en adviseren. Samen wordt bekeken op welke manier deze exploitatie gezond blijft.

Constatering

- Bij het merendeel van de stichtingen is de financiële situatie op dit moment goed.
- Procesbegeleiding vanuit de gemeente bij een initiatief wordt als noodzakelijk gezien.
- De besturen van de gemeenschapsaccommodaties zien de rol van de gemeente als die van gesprekspartner.

Denkrichting

- e) Er wordt geen visie opgesteld op duurzame samenwerking met gemeenschapsaccommodaties. De besturen van de gemeenschapsaccommodaties zien de rol van de gemeente als gesprekspartner.

Bijlage

- Vragenlijst Evaluatie Programma Schoon door de Poort

Naslagwerk

- [Raadsbesluit](#) van [uitgangspuntennotitie](#) 'Gemeenschapshuis en wijkcentrum pijler van levendige dorpen en wijken - van gemeenschapshuis naar huis van de gemeenschap' van november 2013, blz. 11 t/m 22.
- [Raadsbesluit](#) 'Financieringsvoorstel gemeenschapsaccommodaties' van 5 april 2016;
- [Raadsbesluit](#) 'Beoordeling projectplannen gemeenschapsaccommodaties' van 1 november 2016;
- [Raadsbesluit](#) 'Termijnverlenging Schoon door de Poort' van 28 september 2021;
- [Motie](#) 'Toekomstperspectief Schoon door de Poort' van 5 juli 2023.

Bijlage Evaluatie Programma Schoon door de Poort

Vragenlijst

Programma Schoon door de Poort - algemeen

- Vanuit welk dorp/welke wijk beantwoordt u deze vragen?
- wat is volgens u de functie/taak van een gemeenschapsaccommodatie?
- wat vindt u van het algemene uitgangspunt *dat elke dorps- en wijkgemeenschap zelf de verantwoordelijkheid draagt voor de gemeenschapsaccommodatie?*
- wat vindt u goed aan het programma Schoon door de Poort? Waarom vindt u die punten/aspecten goed?
- wat zou u veranderen aan het programma Schoon door de Poort? Waarom zou u dat aanpassen?
- gezien de functie/taak van een gemeenschapsaccommodatie; wat vindt u ervan dat in onder het dak van één gemeenschapsaccommodatie meerdere initiatieven worden gecombineerd zoals bijvoorbeeld onderwijs (school), sport (vereniging/gymlokaal) of eet/afhaalpunt? Graag toelichten waarom.

Programma Schoon door de Poort - inhoudelijk (zie tevens document)

- Schoon door de Poort heeft als uitgangspunt dat dorps- en wijkgemeenschappen zelf de verantwoordelijkheid dragen voor het uitbaten van gemeenschapsaccommodaties. Wat is uw mening over de onderstaande consequenties hiervan (eens/oneens).
 - Geen draagvlak, geen accommodatie
 - De gemeente draagt niet bij in exploitatie van de accommodatie (verzelfstandigingsvergoeding).
 - Ruimte bieden voor een duurzame exploitatie.
 - De financiële bijdrage door de gemeente aan noodzakelijke investeringen ten behoeve van de gemeenschapsfunctie bedraagt maximaal 2/3 deel van de investering.
- In het programma Schoon door de Poort zijn beoordelingscriteria opgenomen. Wat vindt u van onderstaande beoordelingscriteria? draagvlak en gemeenschapsontwikkeling (zeer belangrijk/Niet belangrijk);
 - draagvlak en gemeenschapsontwikkeling: hoe groot is het draagvlak in de gemeenschap voor de gemeenschapsaccommodatie?
 - demografie; heeft het plan aandacht voor ontwikkelingen met betrekking tot bevolkingssamenstelling en -omvang?
 - duurzaamheid; de gemeente zet zich samen met haar inwoners in op een klimaatneutraal Nederland in 2050.
 - zelfwerkzaamheid; welke inzet/prestaties levert de gemeenschap?
 - multifunctionaliteit en samenwerking; staat de accommodatie open voor alle gebruikersbehoefte vanuit de gemeenschap?
 - toegankelijkheid/bereikbaarheid; Is stilgestaan bij het aspect Bereikbaarheid & Toegankelijkheid van de accommodatie; zowel de fysieke bereikbaarheid van het gebouw als de financiële toegankelijkheid van activiteiten.

- commerciële mogelijkheden/functies; Zijn er kansen voor het toepassen van andere activiteiten, rekening houdende met horeca en eventueel andere commerciële activiteiten? Kunnen (para-)commerciële activiteiten aanvullend worden ingezet om de exploitatie te versterken?
- Rentabiliteit; Draagt de investering bij aan een meerjarige, positieve exploitatie?
- Wat vindt u van de scores criteria in de vorige afbeelding in relatie tot de genoemde bedragen? (zeer passend/niet passend)
 - draagvlak en gemeenschapsontwikkeling;
 - demografie;
 - duurzaamheid;
 - zelfwerkzaamheid;
 - multifunctionaliteit en samenwerking;
 - toegankelijkheid/bereikbaarheid;
 - commerciële mogelijkheden/functies;
 - Rentabiliteit.
- Diverse dorpsaccommodaties is het gelukt om aan de Schoon door de Poort-criteria te voldoen. Dit in tegenstelling tot wijkgebouwen. Waaraan kan dat volgens u liggen?

Programma Schoon door de Poort - uw situatie

- Is uw gemeenschapsaccommodaties Schoon door de Poort?
 - Ja;
 - hoe vindt u dat het proces van het programma Schoon door de Poort is verlopen? (goed/slecht)
 - het is u gelukt om een projectplan op te stellen dat voldoet aan de beoordelingscriteria voor Schoon door de Poort. Welke tips zou u geven aan andere dorps- en wijkgemeenschappen die eenzelfde traject willen doorlopen?
 - wat was het meest lastige aan het opstellen van een volragen projectplan?
 - welke beoordelingscriteria wegen volgens u het zwaarst mee in de beoordeling om het programma Schoon door de Poort te voltooien?
 - wat is de huidige (financiële) situatie van uw stichting?
 - welke (financiële) kansen en/of risico's ziet u voor de toekomst?
 - in de [Verordening Paracommercie](#) staan de regels en afspraken beschreven voor commerciële activiteiten bij sportclubs en gemeenschapshuizen. Wat vindt u van deze verordening?
 - wat vindt u van het verschil in deze verordening tussen dorpen en de wijken in/kern Venray over het aantal bijeenkomsten van persoonlijke aard?
 - hoe werd de procesbegeleiding vanuit de gemeente ervan?
 - welke verwachting met betrekking tot samenwerking en communicatie heeft u van de gemeente?
 - Nee;
 - U heeft (nog) geen projectplan ingediend dat voldoet aan de criteria voor Schoon door de Poort. Waarom is dit (nog) niet gelukt?

- Wat heeft u nodig om een projectplan in te dienen dat voldoet aan de criteria voor Schoon door de Poort?
- Als u alsnog, volgens de huidige criteria van het programma, Schoon door de Poort gaat; wat is dan uw inschatting van de totale kosten van de gemeenschapsaccommodatie?
- wat is de huidige (financiële) situatie van uw stichting?
- welke (financiële) kansen en/of risico's ziet u voor de toekomst?
- in de [Verordening Paracommercie](#) staan de regels en afspraken beschreven voor commerciële activiteiten bij sportclubs en gemeenschapshuizen. Wat vindt u van deze verordening?
- wat vindt u van het verschil in deze verordening tussen dorpen en de wijken in/kern Venray over het aantal bijeenkomsten van persoonlijke aard?
- hoe werd de procesbegeleiding vanuit de gemeente ervan?
- welke verwachting met betrekking tot samenwerking en communicatie heeft u van de gemeente?

Oplegnotitie

Onderwerp: oplegnotitie besprekstuk commissie

Pagina 1 van 1

Aan de leden van de commissie Leven

Datum 11 februari 2025

Van College van B&W

Kopie aan

Afdeling

Onderwerp

Rapport evaluatie programma Schoon door de Poort

Pagina 1 van 1

Onderwerp

Rapport evaluatie Schoon door de Poort

Waarom dit onderwerp behandelen in commissie?

Tijdens de raadsvergadering van 5 juli 2023 is de motie Toekomstperspectief Schoon door de Poort ingediend en aangenomen door de raad. Tijdens de behandeling van de begroting in de gemeenteraad op 5 november 2024 heeft de wethouder toegezegd de evaluatie van Schoon door de Poort ter bespreking aan te bieden aan de commissie Leven.

De commissieleden nemen kennis van deze evaluatie en kunnen gerichte vragen stellen over proces en inhoud. Ook worden denkrichtingen (a t/m e) benoemd waarover de commissie adviserend kan zijn als aanvulling op een vervolgprogramma op Schoon door de Poort.

Vragen ter bespreking

1. Wat vindt u van de gehanteerde beoordelingscriteria?
2. Zijn volgens u de financiële kaders nog passend (o.a. gemeentelijk bijdrage en exploitatie)?
3. Geconstateerd werd dat dorpen en wijken verschillend zijn. Hoe kijkt u aan tegen dit verschil?

Bijgevoegde stukken:

Rapport Evaluatie programma Schoon door de Poort met als bijlage de (digitale) vragenlijst.

Mogelijk vervolgtraject:

De input van de commissievergadering wordt meegenomen in een raadsvoorstel van een vervolgprogramma op Schoon door de Poort.

Te behandelen in de commissievergadering van:

27 februari 2025